

1. Przeczytaj. Wymień zwyczaje wielkanocne.

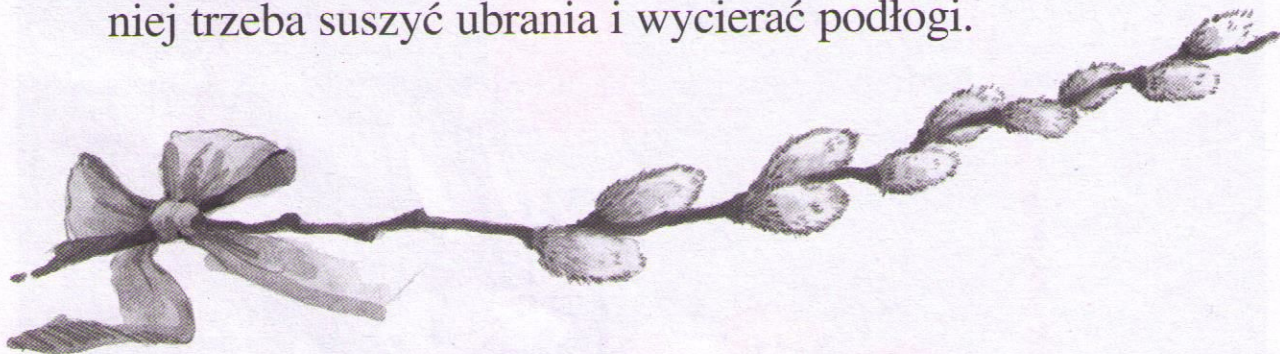
Wiosną cała przyroda budzi się do życia. Świat staje się radosny i kolorowy. I taka też jest Wielkanoc.

Każdego roku przypada w niedzielę i poniedziałek.

Do zwyczajów wielkanocnych należą: święcenie pokarmów, uroczyste niedzielne śniadanie i śmigus-dyngus.

W czasie świątecznego śniadania dzielimy się z najbliższymi święconym jajkiem i składamy im życzenia.

W poniedziałek wielkanocny, nazywany lanym poniedziałkiem, zgodnie z tradycją od samego rana oblewamy się wodą. Jest przy tym wiele śmiechu i zabawy, chociaż później trzeba suszyć ubrania i wycierać podłogi.

2. Opowiedz, jak wygląda Wielkanoc w twoim domu.

3. Uzupełnij.

co?

jakie?

zwyczaje - świąteczne,

święta

pisanki

bazie

1. Przeczytaj i powiedz, z czym jeszcze kojarzy ci się Wielkanoc.

Wielkanoc to:

w wazonie baze wierzbowe i gałązki borówkowe,
cukrowy baranek stojący przy koszyku pisanek,
a w owsie zieloniutkim kurczaczek puszysty, żółciutki
i czekoladowe zające na baby zerkające.

2. Uzupełnij.

jedna pisanka - dwie
gałązka - gałązki
jedna - baby
baranek - dwa
koszyk -
- zające

3. Napisz w zeszycie nazwy symboli wielkanocnych. Pamiętaj o przecinkach przy wyliczaniu.

1. Opowiedz, jak ty ozdabiasz jajka na Wielkanoc.

2. Pomaluj pisankę zgodnie z instrukcją.

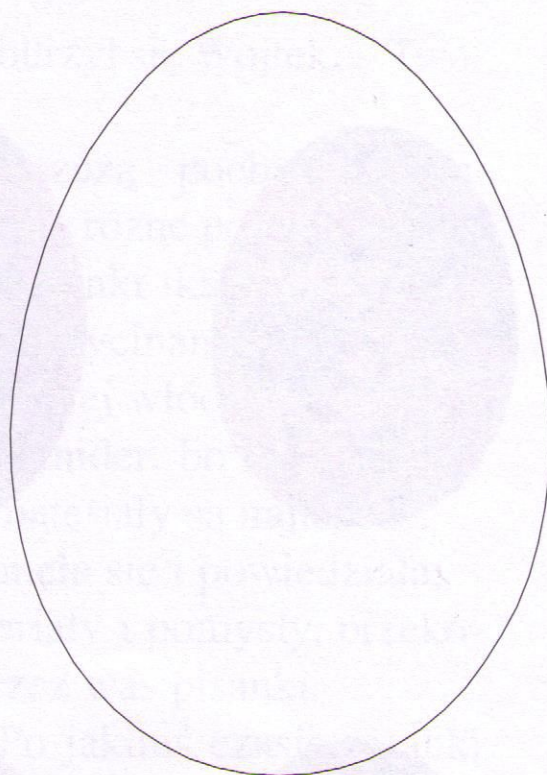
Narysuj:

- na górze i na dole taki sam wzór, jaki jest na pisance Marcina,
- zamiast kropek – w dwóch liniach pomarańczowe kółeczka,
- zielone łezki na żółtym tle,
- zamiast gwiazdek trzy gałązki bazi.

Pisanka Marcina

Twoja pisanka

3. Podkreśl w tekście instrukcji podanej w ćwiczeniu 4. wyrazy z „ó” i napisz je z pamięci.

Ś ś
ś ś

1 Wymawiaj nazwy obrazków głoskami, wskazując kolejne okienka. Zamaluj na niebiesko okienka odpowiadające głosce ś.

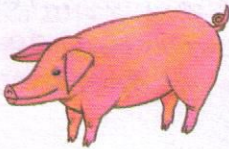

2 Odszukaj i podkreśl niebieską kredką wszystkie litery Ś i ś.

Ślimak Gluś zbiera śliskie maślaki.

- Narysuj w ramce to, co zbiera ślimak Gluś.

3 Otocz pętlami te obrazki, w których nazwach słyszysz głoskę ś.

4 Napisz litery Ś, ś oraz wyrazy po śladzie, a następnie samodzielnie. Prowadź dłoń zgodnie z kierunkiem strzałek.

Ś

ś

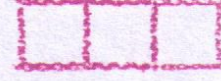
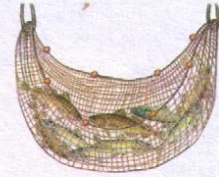
Ślimak

maślak

Si si

Si si

1 Wymawiaj nazwy obrazków głoskami, wskazując kolejne okienka. W tych wyrazach piszemy litery si. Zamaluj na niebiesko miejsca odpowiadające tym literom.

2 Wyszukaj w wyrazach i otocz pętlami wszystkie litery Si i si.

ślimak

sikorka

Stasio

Kaśka

prosiak

siano

Sianów

3 Skreśl te obrazki, w których nazwach nie piszemy liter si.

4 Napisz litery Si, si oraz wyrazy po śladzie, a następnie samodzielnie. Prowadź dłoń zgodnie z kierunkiem strzałek.

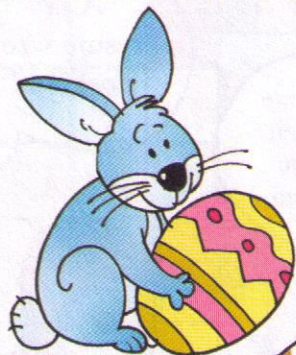
Si

si

siedem

siano

1. Dokończ rysowanie i pokoloruj. Nalep chorągiewkę, przeczytaj na niej napis.
Narysuj to, co w twoim domu wkładacie do koszyczka wielkanocnego.

POLSKIE ZWYCZAJE OBCHODZENIA ŚWIĄT WIELKANOCNYCH

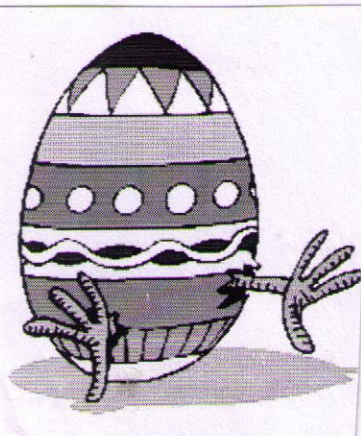
Niedziela Palmowa

Ostatni tydzień przed Wielkanocą nazywa się Wielkim Tygodniem, który rozpoczyna się Niedzielą Palmową. Poświęcenie palm i procesja odbywa się na pamiątkę uroczystego wjazdu Pana Jezusa do Jerozolimy i oznacza gotowość pójścia za Jezusem na bój aż do zwycięstwa. Podczas Mszy Świętej czyta się Pasję, czyli opis Męki Pańskiej.

W Palmową Niedzielę każdy kościół polski zakwita wiązkami wierzby, modrzewiu, borówek, barwniku, jak gdyby całe gaje zeszyły do świątyni oddać hołd Zbawicielowi. Wierzby usiana białymi kotkami to polska palma. Wychodząc po nabożeństwie z kościoła, należy położyć parę poświęconych baziaków, po to aby uchronić się przed chorobami w przeciągu całego roku. Poświęconą palmę wkładano za ramę świętego obrazu, aby strzegła od ognia i piorunów.

W niektórych regionach Polski, szczególnie na Kurpiach, odbywają się konkursy na najpiękniejsze i największe palmy.

Początek Wielkiego Tygodnia wypełnia gospodyni wielkanocne sprzątanie, szorowanie i bielenie. Żadna gospodyni nie śmie pozostawić w domu starych śmieci. Wraz z ich usunięciem usuwa się wszystko to co złe, to co nagromadziło się złego w naszym sercu. Wielkanoc to odnowa i czystość zarówno w domu jak i w sercu. Dawniej odnawiano też ściany zewnętrzne chałup. Tam, gdzie panna była na wydaniu malowano ścianę na kolor błękitny, co miało być znakiem dla kawalerów.

Wielki Czwartek

W Wielki Czwartek odprawiana jest tylko msza wieczorna, nazywana "Mszą Wieczerzy Pańskiej". Rozpoczyna ona Triduum Paschalne, na które składa się Wielki Piątek, Wielka Sobota i Niedziela Zmartwychwstania.

W Wielki Czwartek rozpamiętuje się Ostatnią Wieczerzę, podczas której ustanowiony został sakrament kapłaństwa. Na mszy księża obmywają stopy dwunastu parafianom, na pamiątkę gestu Pana Jezusa, który obmył nogi swoim dwunastu uczniom. Pod koniec mszy milną dzwony, zaś ołtarz zostaje ogołocony. W czasie mszy każdy stara się przyjąć Komunię Świętą dla uczczenia miłości Jezusowej. Następnie następuje przeniesienie Najświętszego Sakramentu do ciemnicy. Oznacza to udanie się Pana Jezusa do Ogrójca, pojmanie i trzymanie Go przez noc w więzieniu. Obnażenie ołtarza ma oznaczać odarcie Jezusa z szat.

Wielki Piątek

Wielki Piątek to dzień męki i cierpienia Pana Jezusa. W kościołach przed południem na znak żałoby panuje zupełna cisza. Dopiero po południu rozpoczyna się uroczyste nabożeństwo, które obejmuje następujące obrzędy: leżenie krzyżem na stopniach ołtarza, czytanie Męki Pańskiej, modlitwy błagalne (za Kościół, Ojca Świętego, parafian), adorację krzyża, Komunię Świętą i przeniesienie Hostii Świętej w monstrancji do grobu Bożego. Przy grobie zaciągana zostaje straż.

W tym dniu śpiewana jest przepiękna pieśń "Golgota". W tym dniu gospodarz musi naszykować karmy dla zwierząt na dwa dni, zaś gospodynie pieczą chleb i ciasta.

Wielka Niedziela

Niedziela Zmartwychwstania Pańskiego jest najstarszym i największym świętem w Kościele katolickim. W liturgii wielkanocnej Kościół ukazuje Chrystusa Zmartwychwstałego. Wczesnym rankiem tłum wiernych bierze udział w Procesji Rezurekcyjnej obchodzącej trzykrotnie kościół. Wszystkie dzwony biją na ogłoszenie wspaniałej wieści o zmartwychwstaniu Pana, rozbrzmiewa też pieśń "Wesoły nam dziś dzień nastał". W wielu miejscach młodzi ludzie odpalają specjalnie przygotowane z tej okazji petardy. Stara tradycja chrześcijańska, nakazuje witać się w tym dniu słowami: "Chrystus Zmartwychwstał", na co odpowiada się: "Zmartwychwstał prawdziwie". Mówiąc to musimy tego dnia odpuścić, darować czy zapomnieć wszystkie nieporozumienia i zale. Po Rezurekcji następuje świąteczne śniadanie, zwane święconym. Najważniejszą jego częścią jest dzielenie się jajkiem. Tradycyjny stół wielkanocny był stołem obfitości, uginął się od mięs i ciast. Pośrodku powinien znaleźć się baranek z chorągiewką, symbol niewinnie umęczonego Chrystusa.

Po południu młodzież wyruszała na tłuczenie jaj, polegające na uderzaniu jaj o siebie. Ci którzy mieli szczęście trafić na mocną skorupkę, wracali z pełnym koszem wygranych rozbitych pisanek.

Wielka Sobota

Wielka Sobota to czas żałoby. Przed południem panuje cisza a wierni przychodzą do kościoła na święcenie pokarmów i adorację Grobu Pańskiego. Dopiero wieczorem wierni gromadzą się na nabożeństwie wigilijnym. Kapłan rozpoczyna je od poświęcenia nowego paschału, czyli wielkiej świecy, która oznacza Chrystusa - Światłość Świata. Uroczysta procesja i pochwała paschału to dalszy ciąg obrzędów. Czytane jest też Pismo Święte, święcona jest woda chrzcielna i odnawiane są przyrzeczenia Chrztu Świętego.

Śmigus - dyngus

W drugi dzień świąt, czyli w Wielki Poniedziałek w kościele odprawiane są msze święte. Wierni dążą do kościoła, ale nie jest to zbyt łatwe, gdyż po drodze czyhają na nich grupy młodych ludzi z pełnymi wiadrami wody. Jest to pogański zwyczaj zwany śmigusem - dyngusem. Dawniej wywiekano panny pod studnię i tam lano na nie kilka wiader wody. Nie był to zwyczaj ani miły, ani zdrowy. Ale z drugiej strony ujęcie na sucho oznaczało brak powodzenia. Często z tego powodu Wielki Poniedziałek zwany jest "lanym poniedziałkiem". Inny zwyczaj to smaganie nóg różgami, obecnie całkowicie zaniechany.

Święconka

W Wielką Sobotę nie można było spożyć śniadania zanim nie przyniesiono się poświęconych pokarmów, zwanych święconką. Panie domu już od rana

przygotowywały pokarmy, które umieszczaly w pięknie przystrojonych koszach, czy koszykach. Najwięcej czasu poświęcano jajkom, które miały symbolizować życie. Musiały być one specjalnie ozdobione. Najprostszą techniką barwienia jajek była tak zwana kraszanka. Polegała ona na gotowaniu jaj w łupinkach cebuli, kwiatach malwy, korze dębowej lub olszowej. Obecnie stosuje się moczenie w różnokolorowych barwnikach. Innym sposobem ozdabiania jaj są pisanki. Najpierw nanoszono woskiem różne wzory, a potem zanurzano jaja w kolorowym roztworze. Powoskowana część nie przyjmowała farby tworząc piękne mozaiki. Bardzo popularnym sposobem dekoracji było wydrapywanie wzorów na pofarbowanym jajku.

W koszyku nie mogło zabraknąć baranka, który mógł być wykonany z masy, z kłosów zbóż, chleba lub cukru. Baranek miał symbolizować zwycięstwo Chrystusa. Następnym ważnym pokarmem był kawałek chleba, symbolizujący ciało Chrystusa. Dalsza zawartość koszyka różniła się w zależności od regionu Polski. Najczęściej umieszczanymi produktami był: chrzan, kiełbasa, sól, placki, mazurki i baby wielkanocne.